

Warszawa-Wola

13/W/24

Fabryka Norblina i Browary Warszawskie - miejsca z duszą

Długość trasy:
ok. 1 km
Do potwierdzenia:
18 PK

Na planie Fabryki Norblina i Browarów Warszawskich zaznaczono punkty kontrolne (PK), do których zadano pytanie. Aby potwierdzić przebiecie trasy, odpowiedzi należy przesłać do organizatora.

Legenda

- pomnik
- × inny obiekt

Stołeczne zabytki industrialne mają niewielkie szanse, by stać się muzeami przemysłu czy instytucjami kultury. Dawne fabryki czy browary stoją na zbyt cennych działkach. W ostatniej dekadzie procesy rewitalizacyjne w mieście przyspieszyły – deweloperzy, w zamian za odrestaurowanie zabytkowych zabudowań, uzyskują możliwość wzniesienia nowych mieszkań i biur. Mieszkańcy dostają zaś szansę wejścia na tereny wcześniej niedostępne i spędzenie paru chwil w kawiarni mieszczącej się w dawnej warzelni lub walcowni.

<https://spotkaniazabytkami.pl/spiryтус-wyparował-gaz-się-ulotnił-czyli-nowe-funkcje-poprzemysłowych-zabytków-warszawy/>

Aktualność: grudzień 2024 r.
Wersja: 1.0.

Źródło mapy: © autorzy OpenStreetMap
Opracowanie trasy: Małgorzata Grudzińska
Opracowanie mapy: Barbara Szmyt

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (13/W/24)

1.	<p>Kompleks usługowo-biurowy Fabryka Norblina na działce ok. 2 ha, zajmowanej od lat 80. XIX w. przez zakład branży metalowej „Norblin, Bracia Buch i T. Werner” (po II wojnie światowej Walcownia Metali „Warszawa”). Powstał w latach 2017-2021. Odrestaurowano 10 pofabrycznych budynków i blisko 50 maszyn, zachowano m.in. szyny i różne elementy wyposażenia. Patronami uliczek są osoby związane z przedsiębiorstwem, ale i z terenem. Ul. Franciszka Ryxa. (Budynek administracyjny oraz narożny przy Łuckiej i Żelaznej zawierają relikty oficyn willi Ryxa z końca XVIII w.)</p> <p>Jakiego wyrazu brakuje we fragmencie napisu: „kamerdyner i ... Stanisława Augusta Poniatowskiego”?</p>
2.	<p>Tablica Muzeum Fabryki Norblina ustawiona na przechylonym wagoniku (kolebie). (Ekspozycja Muzeum: budynki, urządzenia i kolekcje wyrobów, w tym platerów dostępne są nieodpłatnie, m.in. w pasażu obok PK stoi piec żarowy dwukomorowy. Zainteresowani bliższym poznaniem fabryki i jej historii mogą nabyć bilet - placówka oferuje kilka sposobów i ścieżek zwiedzania.)</p> <p>Ile haków jest na podstawie wagonika?</p>
3.	<p>Muzealna aranżacja witryny przedwojennego sklepu firmowego, zwanego magazynem fabrycznym (wejście do alejek wewnętrznych drzwiami obrotowymi ze skweru Pracowników).</p> <p>Ile łuków nad nazwą firmy tworzą ażurowe kratki, mające imitować cegły kamienicy przy ul. Marszałkowskiej 127?</p>
4.	<p>Przejście do skweru Jana Piotra i Stefana Norblinów – maszyna przy wschodniej ścianie.</p> <p>Ile ma dużych, przypominających koła sterowe pokręteł (każde z nich jest podzielone na 6 części)?</p>
5.	<p>Ul. Braci Buch.</p> <p>Ile gablot z wyrobami fabryki ustawiono wzdłuż zaznaczonej linii?</p>
6.	<p>Ul. Teodora Wernera - jeden z obiektów muzealnych na terenie kompleksu.</p> <p>W jakim mieście były Zakłady Przemysłu Terenowego, z których pochodzi urządzenie? (Szukaj na małej tabliczce.)</p>
7.	<p>Jeden z zabytkowych budynków. (Ciekawostka: W okresie budowy podziemnych kondygnacji jego mury odcięto i na ośmiu belkach ślizgowych przesunięto w kierunku ul. Prostej (ok. 900 ton!). Po wykonaniu wykopu i wylaniu ścian szczelinowych wrócił na stare miejsce, mury nasunięto na potężny żelbetowy strop. Dwa inne budynki: hartownię i laboratorium mechaniczne - łącznie 750 ton - na okres 11 miesięcy podwieszono przy użyciu stalowych opasek.)</p> <p>Jak nazywa się ten budynek?</p>
8.	<p>Fragment skróconej historii miejsca, przedstawionej u góry, w pasie pod oknami współczesnej nadbudowy.</p> <p>Jakie miasto jest wymienione przy nazwisku braci Buch, między rokiem 1809 a 1819? (Patrz z pasażu z kominem.)</p>
9.	<p>Ul. Ludwika Norblina – tablice z okresu PRL-u związane z BHP, przy wejściu do biur Galwan. (Warto zwrócić uwagę na urządzenia znajdujące się po przeciwnej stronie uliczki: w oddzielnym pawilonie i w budynku hal prasy i ciągnar pierwszej, wśród nich jest hydrauliczny akumulator wyrównawczy do 520-tonowej prasy poziomej o wysokości ponad 12 m. To największy i wyjątkowy eksponat, na świecie pozostały tylko cztery takie egzemplarze - jeden z nich podnosił londyński Tower Bridge.)</p> <p>Czego dopuszczalnych norm nie przekraczają?</p>
10.	<p>Kamień przy Browarach Warszawskich z tablicą z 1997 r. upamiętniającą walki powstańców w 1944 r. (Browary Warszawskie - nowoczesna przestrzeń miejska o powierzchni ok. 4,5 ha, powstała w latach 2017–2021 w miejscu istniejącego tu od 1846 r. browaru Habermuscha i Schielego. Laureat prestiżowej nagrody MAPIC Awards 2022 dla najlepszej miejskiej rewitalizacji. Pofabryczną przeszłość przypominają odrestaurowane historyczne zabudowania – Warzelnia, Laboratorium, Willa Fabrykanta oraz 170-letnie piwnice Leżakowni złożone z naw o ceglanych sklepieniach kolebkowych. Poza tym znajdują się tu nowoczesne budynki biurowe i mieszkalne, w części usługowe - głównie w parterach.)</p> <p>Kto składa hołd powstańcom? Należy podać pełną nazwę.</p>
11.	<p>Willa projektu Stefana Szyllera wzniesiona w latach 1889-1891 dla braci Schiele: Kazimierza Ludwika i Feliksa, członków zarządu i rady nadzorczej browaru. Podczas powstania warszawskiego spalona, na początku lat 50. XX w. odbudowana i przebudowana. W XXI w. przywrócono jej dawny wygląd, a wnętrza zaadaptowano do funkcji biurowej.</p> <p>Ile ozdobnych lamp widocznych jest na ścianie i narożach willi od strony Ogrodu Centralnego?</p>
12.	<p>Jedna z dwóch tablic na murku okalającym położony niżej plac Dolny przed Leżakownią, z cytatem z Gazety Warszawskiej z 1860 r. (Koniecznie trzeba obejrzeć – najlepiej z dołu - kultowe schody o łącznej wysokości 17 m, jeden z symboli warszawskiego street artu. Schody zmieniają się kilka razy w roku, malowidła na nich tworzą różni artyści.)</p> <p>Ile w sumie było w piwnicach dużych beczek składowych o pojemności 1000 antałów każda?</p>
13.	<p>Tablice 1943 i 1944 (warto przeczytać oba teksty) na słupku pod rdzaworudym rurociągiem, nawiązującym do zakładu.</p> <p>Jaką zupę przygotowywano?</p>
14.	<p>Ul. Habermuscha i Schielego, pierwszy warszawski woonerf (łączy funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań).</p> <p>Co się tu dzieje?</p>
15.	<p>Tablice 1939 i 1940 (warto przeczytać oba teksty) na słupku przy stanowiskach do ładowania aut elektrycznych.</p> <p>Przez co przekazywano żywność i inną pomoc na teren getta z budynku przy ul. Ceglanej 4 (obecnie: Pereca)?</p>
16.	<p>Tablica o patronach ulicy.</p> <p>Skąd pochodził mistrz piwowski Błażej Habermusch?</p>
17.	<p>Warzelnia - największy zachowany fragment dawnego kompleksu piwowarskiego, obecnie jest tu restauracja.</p> <p>Ile zamurowanych okienek jest w ścianie budynku od strony północnej?</p>
18.	<p>Tablica na murku w pobliżu budynku Laboratorium, usytuowanym przy nieistniejącej historycznej bramie wjazdowej na teren browaru. (Nad wejściem do dawnego Laboratorium symbol browarów – sfinks oraz rok 1846.)</p> <p>Jak się nazywały dwa ceglane obiekty technologiczne browaru, do których przylegał budynek Laboratorium?</p>